

דף עיר

במפרשים

"לייהודים היתה אורה" אמר רבי יהודה:
אורה - זו תורה.
וכך הוא אומר:
"כִּי בְּרֵבֶת מִצְוֹה וּתְוַרְתָּה אָורָה" [מגילה ט"ז]

לזכרה של: אורה מושקוביץ ע"ה
משוואות- יצחק

י"ל ע"י מ.מושקוביץ * משוואות- יצחק 79858, ד.ב. שדה-갓 * טל': 08-8581440 * פקס: 08-8503835

שנת תשס"ז

עוד נראה כי חסרונוليس הוא לצד שמאזות
עליה פמיד עשה בה סבוחוב דבר גוויל
דכתיב (פסוק ה) ובער עליך הכהן וגוי ערך
עליה העלה, ותנו רבנן בחורות פהנים מניין שלא
גנבה דבר קודם למקודם של שחר פלמוד לו מר
עליה קעולה ע"כ. וחניא בתוספאת דפסחים
(פ"ד) כל הקדושים שהארכו קודם למקודם של
שחר ורבי פסולים וכורע"כ, הא למדת אם אין
עליה כל הנעשה קודם לה פסול, ומזה
ישתפללו דברים רבים שיש בהם חסרונו ביס,
הרוי שהביא בבש' בן שנתו ואם היה מקריבו
סמווק להבאתו קיה בשער ולצד שאוקרים לו
עמד (עד) שיגנוב פמיד של שחר הרוי זה
הפסידו בשחיתת שעיה אחת, כי מוגין שעות
לקודשים, בראיטא בפרק ב' דוחחים (כ"ה):
ובפרק על אלו מומין (בכוורת לט). וכן משפטת
לה אם גפוץ והקטיר קעם הרוי זה פסול, גם
משפטת לה שייהה זמן שלא היה להם בבשים
להזכיר בזמנו שקימה ירושלים בքצור ואין
מציאות לעבדות בית אלהיינו להזכיר גרבון
מהקדבות הכאים משאר בעליך חסמים ותקפות
והקטרת זיכרין ישאל למת ממן ובבקבש
לצד שאין מציאות להזכיר עד שיקדים. וכן
תמצא (ב"ק פ"ב): שמי משלשין להם גופה
מלאה דינרי זקב בעדר בקש אחד ואין לו חסרונו
ביס גדול מזה. ואולי שאם לא היה קעובי
הנפטר לא היה נזקים כל הפלגה בקבש אחד
בכל יום, ובפרט מוקשי גבוק:

ו'

א. אוור החיהים.
פרק ו' פסוק ב': ב) צו את אהרן. אמרו יול בתרות בנים אין
צורך זרעו מיד ולדורות אמר רב
שמעון ביטר וכי כל מקום שיש חסרונו ביס
ע"כ. הנה למנה קפה יש כאן זרעו לצד מה
שגדלו פרטני דיני קעולה בלילה, מה שאין
מישפט דומה לה בכל הקדבות לה זרעו מיד
脾וש לאותו זמן יתנאג. כמו שלמדו בתרות
בנים מפרקת נרות דכתיב (אמור כד' ב') צו את
בני ישראל ויהיו אליך וגוי וכתיב (הטלות)
ויעש בן אחר. לדורות脾וש שיתנאג
משפטתי הקעולה בכתבן לדורות, שאמרו זיל
(פסילקה פסוק ו') וזה לשונם לפיה ישראלי
אומרים לשubar היה המפעות נזקים הטעין ע"כ, הגרי
נזקים פסקו המפעות פסקו הטעין ע"כ, הגרי
שיש מקום לטעות שלא תנאג לדורות. וחדרון
ביס שאמר רב שמעון רבבו בו ה脾ושים, יש
אומרים לאו דוקא חסרונו ביס אלא הוא הדרין
רבי הצער. ויש אומרים כי היה בטל ממלא כתו
בל הלילה והוא חסרונו ביס. ויש אומרים חסרונו
המנגב ואינם נזקים מלה. ויש אומרים חסרונו
ביס לכבוד שהוא ירצה להזכיר גרבנות אחרים
שיש לו זכות בהם מה שאין בן קעולה שללה
כליל ואין לו בה אלא קעור. וכל דברים
רחוקים בעניין. ואולי נראה שהוא על הטעינה
עצים שאמרו זיל (ויאא מ"ה). ג' מערכות של
אשר קי שם וכו', שלישית אין עליה כלום אלא
לקיים אשר פמיד תוקד וגוי ע"כ, על פרט זה
אמר חסרונו ביס脾וש לא דבר שאין בו אחד
מהקדבות אלא שתקינה קאש או כל עצים כל
בלילה, וגם הם שרים ממש:

2/...

15

מכאלה נא הקרא הנקיך פ'יאך?
דילא, פ'יאו, חסלאן כיס. התאכט פהצ'יך אפשגיך טר איפערת האונאים האפער'יא
פ'יזי, לא?

* * *

ב. רש"ד הילש. 3. וְלֹא יַרְצָה. זוריקה הנעשית בנסיבות מבטאת את האדם המתאים לרצון ה', והגכוון לקיים את רצונו. אך אם הייתה מחשבת חוץ לו לנו — בשעת זוריקה או בשעת העבודות שלפניה — כבר נتبטל הקשר של האדם עם רצונו ה', וכבר סוכלה תכלית הזוריקה. ולפי דרכנו למדנו, שאין פסול פיגול נוהג אלא אם כן הושלמה ההרצאה (= הזוריקה) מכל שאר הבדיקות. «לא ירצה»: ההרצאה מעוכבת רק על-ידי מחשבת הזמן — ורק במקרה זה המחשבה מביאה לידי פיגול: «כהרצאת כשר כן הרצת פסול ומה הרצת כשר עד שיקריבו כל מתיריו אף הרצת פסול עד שיקריבו כל מתיריו» (ובחמים כח ע"ב): «מתיר» הוא אותה עבودה, שאכילת מזבח ואכילת אדם תלויות בה: הרי זו זוריקת הדם בקרבנות בהמה והקטרת הקומץ במנחות). כגון, אם הייתה מחשבת פיגול בשעת שחיטה, קבלה או הולכה — ולאחר כך לא נתקימה זוריקה — שוב אין הקרבן נעשה פיגול. לא יחשב לו. זוריקה הנעשית בנסיבות קושרת את הקרבן עם המקריב. שהרי גם הנפש מבטאת نفس המקריב. אך אם הייתה מחשבת זמן מבטאת את נפש המקריב. וכך נתקיים מהרץ' «לא יחשב לו»: לא נקשר קשר ריעוני בין הקרבן לבין עム אחת מעבודות הדם, כבר נتبטל הקשר הזה. «לא יחשב לו»: לא נקשר קשר ריעוני בין הקרבן לבין המקריב. ולפי דרכנו למדנו, שלא הייתה שם סיבה אחרת שניתקה את הקשר הזה: «לא יערב בו מחשבות אחרות», לדוגמה: אם היישב עוד מחשבה אחרת, שיש בה כדי לפסל את הקרבן — כגון מחשבת חוץ למקוםו (ראה על כך ל�מן), או שלא לשם בפסח ובחטא — שוב אין הקרבן נעשה פיגול. הרי אלו שני תנאים, שдин פיגול תלוי בהם: «עד שיקריבו כל מתיריו», וש«לא יערב בו מחשבות אחרות». שני אלה מנוסחים במשפט אחד: «ובלבב שיקריב המתיר כמצותו».

— 2/—

מילים

1. אֵיךְ הִיִּתْ נָעַלְתָּ? שֶׁכְּנָה?
2. פְּלֹאָגָן קָוָגָן כִּי הַכְּפָרָה תְּחִילָה הַכְּוֹזֶה?
3. אֲקִיעָה סְפָה נָה פְּוָצָף?
4. אַהֲ נָה: "אַחֲקָתָ נָאָן?"
5. "אַלְקִיקָה הַרְאַתִּים פְּכָלָהָת, קָוָלָתָת מִתְּקִרְבָּן אֶמְאָקִיקָה פְּרָאָקִיקָת?
6. אַהֲ הַכְּאָזָן גְּזָעִין נָה?

* * *

ג. חוטפות ברכבת.

פרק ז' פסוק כד':

וחלב נבליה וחלב טרפה יעשה לב מלאכה
וזאכול לא תאכלחו (ז' ב"ד)

הלשון, ואכול לא תאכלחו, הוא כמו מיתר, דהיינו כבר צוה על איסור אכילת חלב בפרשה ויקרא (ג' יז). זולמת זה הלשון ואכול לא תאכלחו איננו לשון רגילה, כי בנווג שבלשון כזה כתיב לא תאכל, לא תאכלו, לא תאכלחו או לא יאכל, וגם כאן הי' צריך לומר יעשה לב מלאכה ולא יאכל.
ובארונו, דלשון זה בא לרמז למה שאמרו במס' יומה (פי' ב'), כי בעט שחולה שיש בו סכנה צריך לתוכלית רפואה לאכול חלב. יאכלו חלב מבהמה כשרה ולא מטריפה, יען כי בטרפיה יש איסור כפול, מחלב ומטריפה, וכל מה אפשר למעט באכילות אסורים ממעטינן, ובגמרא מציריים עוד אונפנין כאלה. ובציויר זה די להבין זאת.
ולכן אפשר לומר שזה רמזו בלשון פסוק זה, ושעورو — ואכול, ככלו, גם במקומות שאין צורך להאכיל חלב. כגון לחולה מסוכן הצריך לווה לרפואה, גם אין לא תאכלחו, לא תניחו שיאכל חלב של טריפה, רק מבהמה כשרה.
וסמך ראי' לכונה זו — מן טעם הקריאה (הנגינה) שעל המלה "ואכול" טפחה. תחת שפ"י חקי הטעמיים צריך לבא עליו הטעם "מרקא". וידוע דמתכוונת הטפחה להפסיק את המלה שתחתי מהמליה שלאחריה, וمتעכbin בקריאתה, ותקרה כמו לעצמה. ועל כן יתפרש ואכול — גם במקומות שהכרח לאכול חלב, לא יאכלחו כות.
והרא"ש בפירושו לנדרים ל"ז ב', כתוב, כי עפ"י מהלך הטעמיים (הנגינות)
מבינים לחבר המלה למעלה או למטה. וכך אין יבחן משפט זה.

מילים

1. אַהֲ קָאָזָן נִזְבָּן הַנְּצִיכִיקָה פִּיאָקָ?
2. פְּלֹאָגָן - כְּלֹאָגָן - נִזְבָּן אַיְחָתָן נִזְנָקָה גְּזָעִין נְסִימָן, אַהֲ?
3. הַיְּסָףָקָן נְזָנָקָת רִזְסָקָת פְּנָסִיקָה הַפְּנָסִיקָת נָה?
4. אֵיךְ וְזָאָן הַנְּפָעָה אַסְ"יָאָם גְּזָעִין?

* * *